

Inskränkningar i utlänningslagen & ökad osäkerhet för papperslösa i kontakt med myndigheter

Brottsbekämpning = möjlighet för polisen att eftersöka papperslösa?

Sandra Valleskär

Advokat på Fridh advokatbyrå

Den 1 april 2025

Nya regler gällande preskription av utvisningsbeslut

”Spårbyte” avskaffas

Ökat informationsflöde till rättsväsendet

Nya regler gällande preskription av utvisningsbeslut

Tidigare preskriberades utvisningsbeslut fyra år efter att utvisningsbeslut vunnit laga kraft = Ok att söka asyl på nytt.

Vad innebär de nya reglerna ?

- 5 års preskriptionstid från det att personen **lämnar** Sverige/Schengen enligt utvisningsbeslutet
- Om personen inte lämnar Sverige/EU **preskriberas aldrig utvisningsbeslutet**
- **Omöjligt** att söka asyl eller annat uppehållstillstånd utan att först lämna Sverige/Schengen
- Gäller alla som har haft aktuella utvisningsbeslut den 1 april 2025 och framåt.
- Undantag är dem vars utvisningsbeslut preskriberats före 1 april 2025.

Konsekvenser

- Fastnar i papperslöshet.
- Hinder mot verkställighet enligt UtlL12:18 → människor fastnar i tillfälliga uppehållstillstånd.
 - * Kvinnor från Afghanistan eller andra med uppenbara skyddsskäl
 - * Barn med lång vistelse i Sverige.
 - * Tillfälliga uppehållstillstånd fram till 18 år, sen utvisning.
Eller fortsatta tillfälliga uppehållstillstånd enligt 12:18.
 - * Föräldrar till svenska medborgare

”Spårbyte” avskaffas

Tidigare möjlighet att söka arbetstillstånd/uppehållstillstånd efter avslag på asylansökan, och därefter söka förlängning av dessa uppehållstillstånd

Vad innebär de nya reglerna?

- Möjligheten har avskaffats helt
- Måste lämna Sverige för att söka arbetstillstånd/uppehållstillstånd
- Inte möjligt att söka förlängning av uppehållstillstånd som beviljats genom spårbyte

Konsekvenser

- Vågar inte lämna Sverige för att söka nytt arbetstillstånd/uppehållstillstånd
 - * Risk för avslag vid ny ansökan? Ex. pga tidigare olaglig vistelse
 - * Kan arbetsgivaren vänta?
- Drabbar hela familjen.
- Att ryckas upp från allt

Ökat informationsflöde till rättsväsendet

Lag (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna

En ny lag som ger ett antal statliga myndigheter samt kommuner, regioner och skolor en **skyldighet** att lämna vissa uppgifter om enskilda till Polismyndigheten och övriga brottsbekämpande myndigheter.

- Skolor
- Hälso- och sjukvård
- Socialtjänst

Ändringar i bl.a. offentlighets- och sekretesslagen

Som innebär en utökad möjlighet för socialtjänsten och hälso- och sjukvården att lämna uppgifter om enskilda till brottsbekämpningen.

Lag (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om skyldigheter för statliga myndigheter, kommuner, regioner och vissa andra att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna i deras brottsbekämpande verksamhet.

3 §

Med **brottsbekämpande verksamhet** avses i denna lag sådan verksamhet som en brottsbekämpande myndighet bedriver för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att **utreda eller lagföra brott**.

4 § (urval)

En myndighet ska på begäran lämna en fysisk persons kontaktuppgifter till en brottsbekämpande myndighet, om uppgifterna behövs i den brottsbekämpande verksamheten. Med kontaktuppgift avses bland annat:

- bostadsadress,
- telefonnummer eller e-postadress,
- arbetsplats,
- en uppgift som är jämförbar med någon av uppgifterna i 1–5.

En uppgift ska inte lämnas om det finns en bestämmelse om sekretess eller tystnadsplikt som är tillämplig på uppgiften och **synnerliga skäl** talar för att det intresse som sekretessen eller tystnadsplikten ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Kommentar. Eftersom det krävs synnerliga skäl för att avstå från att lämna ut uppgiften kan det enligt prop. 2024/25:65 s. 203 endast vara i undantagsfall som ett utlämnande inte ska ske.

TACK

Sandra Valleskär
Advokat på Fridh advokatbyrå i Göteborg

Sandra.valleskar@fridhadvokatbyra.se

info@fridhadvokatbyra.se